

De Tweede Kamer
Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
t.a.v. de heer mr. S. van Haersma Buma
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum
25 november 2025
Contactpersoon
Jan Visscher
Ons kenmerk

Bijlage(n):
-
Telefoon
06-13203391
Uw kenmerk

Onderwerp: Toekomstbestendige jeugdzorg vraagt nú om politieke keuzes

Geachte heer Van Haersma Buma en onderhandelende partijen,

Namens de aanbieders, professionals en cliënten (kinderen en ouders) in de jeugdzorg richten wij ons tot u met een dringend appel voor een sterke, samenhangende en toekomstbestendige jeugdzorg. Hoewel (jeugd)zorg nu geen prioriteit aan de onderhandelingsstafel is, doen wij aan u de oproep dit onderwerp er wel een te maken. Want een sterke, gezonde jeugd is essentieel voor een sterke, gezonde samenleving.

De jeugdzorg bevindt zich echter nog altijd op een kritiek punt. De fundamentele problemen in het jeugdzorgstelsel zijn sinds de decentralisatie in 2015 hardnekkig. Nog altijd wachten duizenden kinderen té lang op hulp, worden gezinnen van het kastje naar de muur gestuurd en staan professionals onder voortdurende druk. Ook gemeenten kampen met structurele financiële tekorten, terwijl aanbieders moeite hebben om de zorg te kunnen blijven leveren die kinderen en gezinnen hard nodig hebben.

De politiek kan het zich daarom niet veroorloven om deze problemen nog langer voort te laten duren. Elk jaar van stilstand betekent dat meer kinderen en gezinnen in een kwetsbare positie de hulp en ondersteuning niet krijgen die zij nodig hebben en meer professionals afhaken. Niet alleen de gevolgen voor kinderen en gezinnen zijn ernstig en ingrijpend, ook de maatschappelijke prijs van uitstel is hoog. Daarom is het cruciaal dat het nieuwe kabinet kiest voor stabiliteit, duidelijkheid en structurele verbeteringen in de jeugdzorg.

Oproepen aan het nieuwe kabinet

De Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming zetten goede eerste stappen in de verbetering van het jeugdzorgstelsel, maar er is nog meer nodig. Wij doen daarom 5 dringende oproepen aan het nieuwe kabinet:

1. Zie af van elke vorm van **een eigen bijdrage in de jeugdzorg**, zodat hulp toegankelijk blijft voor alle kinderen en gezinnen.
2. Houd vaart in het **doorvoeren van de Hervormingsagenda Jeugd**, en bied zekerheid over **structurele financiering van de jeugdzorg na 2028**;
3. Vertaal **de inhoudelijke adviezen van de deskundigencommissie Van Ark** naar concreet beleid voor een samenhangende aanpak van jeugd en gezin;

4. Geef duidelijkheid over **de afbakening van de Jeugdwet** en de voortgang van het wetsvoorstel over de reikwijdte van de jeugdzorg;
5. Heb oog voor de zorg voor **kinderen en gezinnen in de meest kwetsbare posities**, met name waar sprake is van langdurige, levenslange en/of levensbrede problematiek.

Hieronder zetten we deze punten uiteen.

1. Geen eigen bijdrage in de jeugdzorg

In de eerste plaats willen wij met klem benadrukken dat het invoeren van een eigen bijdrage in de jeugdzorg uiterst onwenselijk en onacceptabel is. De Tweede Kamer stemde onlangs massaal tegen een eigen bijdrage, maar demissionair staatssecretaris Tielen gaf desondanks aan door te willen gaan met de invoering hiervan. Wat ons betreft moet hulp en ondersteuning altijd toegankelijk zijn en niet afhangen van de grootte van iemands portemonnee. Een eigen bijdrage vormt een drempel die juist gezinnen in kwetsbare posities zal weerhouden om tijdig hulp te zoeken, met alle risico's voor de ontwikkeling van kinderen van dien.

Wij vragen het nieuwe kabinet om expliciet te bevestigen dat de plannen om een eigen bijdrage in de jeugdzorg in te voeren definitief geschrapt worden. Een dergelijk signaal is essentieel om het vertrouwen dat de jeugdzorg toegankelijk blijft voor iedereen die dat nodig heeft bij gezinnen en professionals te herstellen.

2. Vaart in de doorvoering van de Hervormingsagenda Jeugd

De Hervormingsagenda Jeugd, waarover Rijk, gemeenten en wij als veldpartijen afspraken hebben gemaakt, is een cruciale stap richting een beter functionerend stelsel. De uitgangspunten — minder versnippering, meer samenhang, passende hulp en financiële houdbaarheid — worden breed gedragen door alle betrokken partijen. Wij roepen het nieuwe kabinet daarom op om deze hervormingen met volle vaart voort te zetten.

Tegelijkertijd constateren wij met zorg dat er na 2028 nog grote financiële onzekerheid bestaat. De structurele bezuinigingen die aan de Hervormingsagenda zijn gekoppeld, dreigen de ingezette verbeteringen te ondermijnen. Als de uitvoering gepaard gaat met financiële druk, komt de kwaliteit en beschikbaarheid van jeugdzorg opnieuw onder druk te staan. Daarnaast zet dit de noodzakelijke investeringen in een sterke, inclusieve sociale en pedagogische basis nog verder onder druk. En juist deze is essentieel om de vraag naar met name lichte jeugdzorg terug te brengen. Het zou een gemiste kans zijn als kortetermijndenken de hervormingen opnieuw zou frustreren. Wij vragen het nieuwe kabinet dan ook om te garanderen dat voldoende middelen beschikbaar blijven om de hervormingen duurzaam te verankeren. Een gezonde financiële basis is een voorwaarde voor stabiliteit in het stelsel.

3. Uitwerking van de inhoudelijke adviezen van de deskundigencommissie Van Ark

De deskundigencommissie onder leiding van Tamara van Ark heeft waardevolle adviezen gegeven over een samenhangende aanpak van jeugd en gezin, de versterking van de eerste lijn en de noodzaak van duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling tussen partijen. Deze adviezen bieden een stevig fundament voor verdere inhoudelijke verbetering van het jeugdstelsel. De richting die de deskundigencommissie daarmee heeft aangegeven wordt breed gedeeld in het veld. Het is nu aan de politiek om die richting vast te houden.

Wij vragen het nieuwe kabinet daarom om de inhoudelijke lijn van deze adviezen voort te zetten en te vertalen naar concrete beleidskeuzes – niet om opnieuw het debat over de fundamenteën van de jeugdzorg te openen. Denk daarbij aan het versterken van de lokale infrastructuur rondom gezinnen, het verbeteren van samenwerking tussen domeinen en het verankeren van professionele ruimte en kennisontwikkeling.

4. Duidelijkheid over de afbakening van de Jeugdwet

Jeugdhulp moet beschikbaar blijven voor kinderen in de meest kwetsbare situaties. De Jeugdwet moet daarvoor de garantie bieden. Het bovengenoemde rapport van de deskundigencommissie waarschuwt dat de discussie over de reikwijdteplicht van de Jeugdwet te veel dreigt te focussen op financiële beheersbaarheid van het jeugdzorgstelsel, terwijl volgens de deskundigencommissie juist de inhoud leidend dient te zijn. Het is wat ons betreft daarom belangrijk - een absolute voorwaarde - dat het aangekondigde wetsvoorstel over reikwijdte dit borgt en tegelijkertijd ook bijdraagt aan het oplossen van problemen in de context van gezinnen.

Voor het nieuwe kabinet willen wij daarom het belang van zorgvuldigheid in de uitwerking van dit voorstel benadrukken. Wij verzoeken u dan ook om dit wetsvoorstel in consultatie te brengen en te behandelen, maar wél in nauwe afstemming met het veld en met oog voor de samenhang tussen de domeinen jeugdzorg, onderwijs, werk/inkomen en volwassenzorg. Hiermee doen we recht aan de behoeften, onzekerheden, steun en zorg die kinderen en gezinnen nodig hebben om veilig en veerkrachtig te kunnen opgroeien.

5. Oog voor de zorg voor kinderen en gezinnen in de meest kwetsbare posities

In de drang om de reikwijdte van de jeugdhulpplicht te beperken is er wat ons betreft echter te weinig aandacht voor kinderen met een beperking, chronische ziekte en/of langdurige psychische kwetsbaarheid. Juist voor hen moet de beschikbaarheid en kwaliteit van jeugdzorg geborgd en beschermd worden. Ook dat is een van de beloften van de Hervormingsagenda. Deze kinderen en hun ouders moeten te allen tijde kunnen rekenen op toereikende professionele hulp en ondersteuning. Zonder deze hulp wordt hun de kans ontnomen om zich optimaal te ontwikkelen en komt hun kwaliteit van leven, samenleven en deelname aan de samenleving verder onder druk te staan. Wij vragen u daarom oog te hebben voor deze doelgroep en beschikbaarheid en kwaliteit van hun zorg te garanderen.

Tot slot: Uitnodiging voor gesprek

De uitdagingen in de jeugdzorg zijn groot, maar de bereidheid van aanbieders, professionals en cliënten om tot verbetering te komen evenzeer. Wij willen onze kennis, ervaring en inzet graag beschikbaar stellen om samen te bouwen aan een jeugdzorg die duurzaam, betaalbaar en effectief is. Juist nu u als informateur en partijen onderhandelen over de toekomst van Nederland.

Wij nodigen u en de toekomstige bewindspersonen graag uit voor een gesprek over hoe we gezamenlijk kunnen zorgen voor een toekomstbestendig stelsel waarin kinderen de juiste hulp krijgen, professionals hun werk goed kunnen doen en middelen effectief worden ingezet.

Met vriendelijke groet, namens de

Samenwerkende cliënten- en naastenorganisaties: MIND, Ieder(in)

Deborah Lauria
Directeur Ieder(in)

Dienke bos
Directeur-bestuurder MIND

Samenwerkende beroepsverenigingen Jeugd (SBJ): AJN, BPSW, BV Jong, Vaktherapie NL, LHV, LVVP, NIP, NVK, NVO, NVvP en V&VN

Pim Hoek, Nathalie Wils, Christel Eijkholt

Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ): Jeugdzorg Nederland, de Nederlandse ggz, Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland

Boris van der Ham
Voorzitter Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ)